

Wprowadzenie

Prawo do informacji o działalności organów władzy publicznej, o osobach pełniących funkcje publiczne... (art. 61 ust. 1 Konstytucji RP) nie jest wyłącznie przedmiotem zainteresowania prawa konstytucyjnego. Ma również znaczenie z punktu widzenia uregulowań prawa administracyjnego. Dzieje się tak m.in. na skutek wyprowadzania z treści niniejszego uprawnienia jednostki, konstrukcji dostępu do wiedzy publicznej posiadającej szczególne właściwości i wyjątkowe znaczenie w dobie społeczeństwa obywatelskiego oraz społeczeństwa informacyjnego.

Kwalifikowanie dostępu do informacji publicznej jako kategorii ochrony interesu prawnego (informacyjnego) jednostki jest zjawiskiem dotychczas nieznanym oraz nieopisanym w literaturze przedmiotu. Trzeba jednak zaznaczyć, że w demokratycznym państwie prawa, proces udostępniania informacji publicznej stanowi warunek realizacji wielu praw obywatelskich¹. Kształtuje podstawy dla rzeczywistego udziału jednostek w życiu publicznym. Nierzadko jest utożsamiany ze sprawnym narzędziem społecznego kontrolowania prawidłowości funkcjonowania organów władzy publicznej.

Na gruncie polskiego systemu prawa dostęp do wiedzy publicznej jest regulowany treścią rozmaitych aktów prawnych. W ich ramach podstawowe znaczenie odgrywają uregulowania ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (dalej zw. u.d.i.p.). Tworzą one podstawy do przyjęcia założenia o dopuszczalności kwalifikowania dostępu jako kategorii prawnej służącej ochronie interesu informacyjnego jednostki. Przez teoretyczną interpretację elementów składających się na zagadnienie dostępu do wiedzy publicznej, możliwe staje się przeprowadzenie analizy prawnoporównawczej w zakresie realizacji powszechnego prawa do informacji i występowania dopuszczalnych instrumentów ochrony interesu informacyjnego jednostki. Dotyczy to zarówno płaszczyzny uregulowań ogólnych (u.d.i.p.), jak i wybranych uregulowań materialnego

---

¹ T. Gardocka (red.), *Obywatelskie prawo do informacji*, Warszawa, 2008, s. 11.

prawa administracyjnego. Wydaje się to istotne, bowiem o ile regulacje u.d.i.p. określają dopuszczane formy realizacji powszechnego prawa do informacji, o tyle możliwości informacyjne, z jakich może skorzystać jednostka lub które są dla niej przeznaczone w świetle uregulowań materialnego prawa administracyjnego, często w ogóle nie są wyróżnione i określane jako przysługujące jednostce środki ochrony. Ponadto opracowania z zakresu materialnego prawa administracyjnego nie zawierają w swej treści przeglądu instrumentów ochrony interesu informacyjnego jednostki.

Na gruncie niniejszego opracowania w ograniczony sposób została przedstawiona analiza aspektów podmiotowych dostępu do informacji publicznej. Ponadto w zakresie interpretacji części szczegółowej prawa administracyjnego zostaną przedstawione jedynie wybrane uregulowania odnoszące się do poszczególnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego. Rozważania przedstawione w tym opracowaniu nie obejmują również problematyki ponownego wykorzystywania informacji publicznej.